Cenzurat: V. Dirlea. XXXVI. évfolyam. 179-ik szám. Egyes szám ára 1 leu.

ELŐFIZETÉS
HELYBEN ÉS VIDÉKEN
Egy évre ... ... 180 Lei.
Fél évre ... ... 90 Lei.
Egy negyed évre 45 Lei.
Egy hóra ... ... 15 Lei.

Hirdetések árszabás szerint.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG: Aradi és csanádi egyesült vasutak palotájában. TELEFON-SZÁM: 388.

KIADÓHIVATAL: Aradi Nyomda Vállalat Bulvardul Regele Ferdinand I. (Jósszef főh.-út) 22. TELEFON-SZÁM 151.

Arad, 1921. Főszerkesztő Stauber József. Szombat, augusztus 27.

Averescu Aradon.

(Argetoianu és Popoviciu-Tasca is eljönnek.)

Vasárnap és hétfőn Aradnak ismét magasrangu vendége lesz. A megyei prefekturát ugyanis a tegnapi nap folyamán arról értesitették, hogy e hó 28-án vasárnap Aradra érkezik *Argetoianu* belügyminiszter és *Popoviciu-Tasca* nemzetiségi államtitkár, akik *Averescu* tábornok miniszterelnök fogadására jönnek Aradra. Averescu generális ugyanis hetekkel ezelőtt nyári pihenés végett egy külföldi fürdőhelyre utazott, ahonnan most fog visszatérni. A miniszterelnök már napokkal ezelőtt közölte azt a szándékát a város és a megye vezetőségével, hogy visszatérése alkalmával Aradon meg fog pihenni. Ezért jön vasárnap Aradra a belügyminiszter és a nemzetiségi államtitkár is, hogy hétfőn Radu *Pancu* prefektussal kiutazzanak Kurticsra a délután öt órakor érkező miniszterelnök fogadására. Bár Averescu miniszterelnök aradi látogatása nem hivatalos jellegü, a miniszterelnök megérkezése után értesüléseink szerint fogadja a küldöttségeket. Hétfő este Radu Pancu prefektus diszvacsorát ad a miniszterek tiszteletére.

Az aradi prefektura ma értesitést kapott, hogy *Averescu* miniszterelnök hétfőn délután a Cluj felől érkező vonattal érkezik Aradra. A miniszterelnök a városi és a megyei hatóságok hivatalosan fogják fogadni. Averescu ittartózkodásának programja még nincsen meghatározva, de a miniszterelnök Aradra érkezésével egy erdélyi körutat akar megkezdeni, amely utjának elsőnek városunkat választotta. Politikai körökben ugy tudjuk, hogy Averescu Aradon nagyszabásu politikai kijelentéseket fog tenni.

Megnyilik az aradi járványkórház

A városi tanács és a sarlach-járvány. — A megyében terjed a tifusz

Foglalkozott az *Aradi Közlöny* a legutóbb tartott városi egészségügyi bizottság ülésével, amelyen dr. *Cucu* Vazul városi főorvos inditványára elhatározták, hogy az aradi sarlach betegeket kivétel nélkül a gyermekkórházba szállitják. A gyermekkórház azonban annyira megtelt sarlach betegekkel, hogy ott több beteget elhelyezni már nem lehet. Ez arra inditotta dr. Cucu városi főorvost, hogy a városi tanácstól a járványkórház megnyitását kérje, ahol az ujonnan megbetegedetteket elhelyezhessék. Ma tárgyalta a városi tanács dr. Cucu kérését és dr. *Angel* István polgármester inditványára ugy határozott, hogy a járványkórházat megnyitja a sarlachos betegek részére, azonban a városi egészségügyi bizottságnak azt a határozatát, amely szerint kivétel nélkül minden sarlachosbeteget kórházba kell szállitani, a hétfőn tartandó egészségügyi bizottsági ülésen revizió alá veszik. Dr. Angel István polgármester nem tartja helyesnek ezt az intézkedést, mert esetleg a járványkórház is megtelik betegekkel és megeshetik, hogy azokat a sarlachosbetegeket, akiket odahaza különféle okok miatt nem kezelhetnek, már nem tudják elhelyezni. A hétfői egészségügyi bizottsági ülésen dr. Angel István polgármester inditványozni fogja, hogy kizárólag azokat a sarlach-betegeket helyezzék el a gyermek-, vagy a járványkórházban, akik odahaza a szük lakásviszonyok vagy hasonló okok miatt nem kezelhetők kellő elővigyázattal.

Az Aradon fellépett skarlát és tifusz most a megye egyes területein is terjedni kezd. Dr. *Bradean* Athanáz megyei főorvos arról értesült, hogy a chisineui járásban levő Sokodor (Székudvar) községben napok óta erős skarlát járvány dühöng. A betegség lefolyása a gyermekeknél elég enyhének mutatkozik s csak a felnőtteknél bir sulyosabb kihatással. A megye különböző járásaiból érkező távirati jelentések szerint több helyen terjed a tifuszjárvány. A jelenlegi tifusz megbetegedések értesülésünk szerint ezideig a legminimálisabb halálozással jártak.

Maximálás nélkül

A maximális árak megszüntetésének hatását a mai hetipiacon még alig lehetett érezni. Ez valószinüleg annak tudható be, hogy a zöldség- és gyümölcsárusok még nem szereztek tudomást arról, hogy a polgármester megszüntette Aradon a maximális árakat. Egyes cikkekben azonban némi behozatal és árhullámzás volt észlelhető. Burgonyát, amelyet a maximális árak fennállása alatt különösen az utóbbi időben alig lehetett kapni, ma már meglehetős mennyiséget hoztak be Aradra. Paradicsomot amely nehány nap óta teljesen eltünt a piacról, a kora reggeli órákban szintén árusitottak. Hagymát szintén lehetett kapni a mai zöldségpiacon. A szőlő árát, amelyet tudvalevőleg 5 lei volt a maximális ára, a reggeli órákban 6—7 leire emelték fel. De később, amikor a konkurrencia kezdett kifejlődni, lassankint lejebb szállt az ára ugy hogy a déli órákban már a szőlő kilóját 4—4.50 leiért lehetett vásárolni. Az aradi háziasszonyok nagy reményt füznek a maximális árak megszüntetéséhez és hiszik, hogy már a közeli napokban az aradi piac teljesen el lesz árasztva zöldség- és gyümölcsfélével és remélik, hogy az árak is hamarosan esni fognak.

Az uj színészek.

Szombaton reggel uj arcok tünnek fel a szinház tájékán. Ekkor tartja az ujonnan szervezett szintársulat első próbáját, amelyen az uj tagok is megjelennek bemutatkozás végett. A formalitások után nyomban megkezdődik a komoly munka: Molnár Ferenc „Hattyu" cimü nagysikerü vigjátékának próbája. Az előjelekből itélve a szinház igazgatósága és a felfrissitett szintársulat törhetetlen ambicióval, vasszorgalommal lát neki az uj szezonnak, hogy a közönség előlegezett bizalmát kiérdemelje. Hisszük és reméljük, hogy a közönség méltányolni fogja ezt a komoly törekvést és hathatósan támogatni fogja a magyar kultura hajlékát.

Szezonnyitás előtt szolgálatot vélünk teljesiteni, ha rövid konturokban bemutatjuk a Városi szinház ujonnan szerződtetett tagjait, akik iránt a közönség bizonyára érdeklődést tanusit. Elsősorban Waisitzky Juliát emlitjük meg. Operaénekesnő, abból a fajtából, amilyen régen nem volt az aradi szinpadon. Gyönyörü szoprán hang, zenei intelligencia s mindehhez megnyerő szinpadi küiső és gyönyörü arc járul. A müvésznő a „Bohémek" cimü operában fog bemutatkozni, amelyben Mimi szerepét játsza. A másik érdekes nőtagja a társulatnak Korbuly Zsuzsa drámai szende Rózsahegyi Kálmán legkiválóbb növendéke volt, aki hatodmagával kitüntetéssel vizsgázott a zsüri előtt. Bécsben több magyar előadáson lépett fel nagy siker mellett. Korbuly Zsuzsa hamarosan kedvence lesz a közönségnek, mert minden kelléke meg van ahhoz, hogy kifejező tetszést keltsen: kifejező, gyönyörü az arca, az alakja szinpadra termett és a hangja csengő. Mágory Micit már ismeri az aradi közönség Kétszer lépett fel a „Romeo és Julia"-ban és bizonyságot tett arról, hogy tehetséges szinésznő, akire sok szép siker vár Aradon. Az uj naiva Keleti Gizi. A szép leány dr. Janovics Jenő társulatától jött, ahonnan a legjobb hir előzte meg. Első fellépése Szenes Béla „Buta ember" cimü darabjában lesz. Korbuly Zsuzsa és Mágory Mici már a „Hattyu"-ban fellépnek, még pedig egy-egy kedves fin-szerepben.

Erőssége lesz a prózai együttesnek Kallós József, aki a kassai szinháztól szerződött Aradra. Müködött Zilahynál Debrecenben, Polgár Károlynál Pozsonyban és még több helyen. Az a szinész, aki minden szerepet eljátszik. Mint rendező pontos, kötelességtudó, fegyelemtartó, aki intelligenciájával és szaktudásával a legnehezebb feladatokat is megoldja. Első fellépése Rovetta „Becs telenek" cimü hatásos drámájában lesz, amelyet már 15 éve nem játszottak Aradon. Darvas Jenő az uj jellemszinész a budapesti Madách szinház tagja volt. Intelligens, komoly szinész, telvé ambicióval. Budapesten főként klasz szikus szerepekben aratott megérdemelt sikereket. A drámai együttes kiváló erőt nyer benne. Első nagyobb szerepe Szenes Béla „Buta ember" cimü darabjában lesz. A szintársulat uj hős szerelmese Sipos Zsigmond. Nemrég végezte a budapesti szinészakadémiát. Azóta Erdély nagyobb szintársulatainál müködött nagy sikerrel. A „Hattyu"-ban igen hálás szerepben mutatkozik be az aradi közönségnek. A komikumot Inke Rezső fogja képviselni. A kiváló buffo a budapesti Scala-szinháztól szerződött Aradra. Évek óta Budapesten játszik és kedvence a magyar főváros szinházi közönségének. Uj énekes naturbursot is kapott a szintársulat Tompos József személyében, aki Oradeamareról jön hozzánk. A nyáron szép sikerrel mutatkozott be a szinkörben a „Pillangó főhadnagy" cimszerepében. Szerencsésen oldotta meg a szinház igazgatósága az énekes bonvivánt fontos kérdését. Sem a vidéki, sem a budapesti szinházak nem rendelkeznek megfelelő hangu énekes bonvivanttal. A szinház igazgatóságának sikerült kieszközölnie a budapesti Királyszinház igazgatóságánál, hogy egy esztendőre szabadságolja

Irodalom és müvészet.

A színész hazája.

(Magyar szinigazgató a színészek illetöségéről.)

Faragó Ödön, a szlovenszkói magyar szintársulat igazgatója levelet irt egy pozsonyi német lapnak és ebben visszautasitotta az ellene felhozott sulyos vádakat. Faragó igazgató levelében többek között ezeket irja:

— Meg kell jegyeznem, hogy mindazok, akik a színésznél strikt állampolgárságot keresnek, igen távol állanak a müvészet megértésétől. A müvészeket nem lehet helyhez kötni. Vannak szlovenszkói illetőségü színészek, akik semmi körülmények között sem akarnak itt maradni. Viszont vannak magyarországi színészek, akik mindenáron itt akarnak maradni. A színész hazája a széles világ, amelyet nem lehet politikai rendszabályok közé kényszeriteni. Nem is volt ez soha. A színészeknek sohasem volt illetőségük, csak szülőhelyük.

* **Szinháznyitás.** Ma szombaton van a szintársulat első próbája a nyári szünet után. Az uj tagok nagyrésze megérkezett. Ma kezdődtek a próbák Molnár Ferenc legutolsó nagysikerü vigjátékából, a „Hattyu"-ból. A Hattyu lesz az idény első ujdonsága, amellyel szeptember 8-án nyitják meg a téli szinházat. Az operettszemélyzet az „Offenbach" cimü nagy sikert aratott operettből kezdte meg ma a próbákat. Az operett cimszerepét az ujonnan szerződtetett énekes bonvivant, László Andor fogja játszani. A bérletgyüjtés eredménnyel folyik a téli szinház pénztári helyiségében. A régi bérlők mellett máris sok uj névvel találkozunk. Bérelni lehet naponta d. e. 9—12 óráig és d. u. 3—5 óráig a téli szinház pénztáránál. Hogy a bérlethez mindenki hozzájuthasson, az igazgatóság felvette a feltételek közé, hogy az első emeleti páholyok és támlásszékek bérletösszege havi részletben is fizethető a következőképen: I. emeleti páholy 70 előadásra 6500 lei, 8 havi részlet fizetendő előre 810 lei. Támlásszék 70 előadásra 0—5. sorig 1500 lei, 8 havi részlet fizetendő előre 200 lei. Támlásszék 70 előadásra 6—10. sorig 1200 lei, 8 havi részlet fizetendő előre 150 lei. Támlásszék 70 előadásra 11., 12., 13. sor 940 lei, 8 havi részlet fizetendő előre 120 lei. Aki két vagy három bérletre, illetve 140 vagy 210 előadásra váltja bérletét, az is fizetheti havi részletekben.

* **Caruso és a kutya.** Amikor a nem rég elhunyt Caruso Filadelfiában tartózkodott, egy ismert milliárdos meghivta magához, hogy nem épen megvetendő tiszteletdij fejében énekeljen. Amikor a világhirü énekes a buja kényelemmel berendezett szalónba lépett, abban legnagyobb meglepetésére csak a ház urát és kutyáját találta. Caruso megkezdte legszebb áriáit a különös közönség előtt. Az öleb azonban már az első hangoknál borzalmasan kezdett vonitani. Ekkor a milliárdos felállt és igy szólt az énekeshez: Ezer köszönet Önnek, abba hagyhatja az éneklést és távozhatik. Csak azt akartam tudni, hogy Boby akkor is vonitani fog-e, ha ön énekel.

MOZI. * **Vasárnapi előadás az Urániában.** Egy nagyhatásu bünügyi drámát vetit vasárnap az Uránia. A halálos csók a cime a négyfelvonásos drámának, amelyet a Nordisk filmgyár a tőle megszokott nagy arányok között részletekre menő precizitással rendezett filmre. Weiler főmérnök terveit megakarja szerezni a Vasmüvek igazgatósága. Monre orvost bérelik fel, aki élethalál harcot provokál a tervekért. Egy izben meg akarja mérgezni a mérnököt, azonban ez Weiler második kezelőorvosának éberségén meghiusul. Ekkor be akar törni a mérnök lakására, de ezuttal is kudarcot vall, mert menekülni kénytelen, miután észrevették és annak a veszedelemnek van kiléve, hogy elfogják. Egy utolsó kisérletet tesz és cukorral akarja megmérgezni a mérnököt és már a terv a kezei között van, amidőn kisleánya eléje szalad őt üdvözölni. Megcsókolja és ebben a pillanatban holtan rogy össze. A kisleány megelőzőleg magára öntötte a mérgezett cukor tartalmát. Weiler visszaszerzi a terveket és sikerül idejében átadni azokat megrendelőinek, az „Egyesült Müvek" igazgatóságának. A pompásan kiállitott és feletle érdekfeszitő bünügyi drámát csak vasárnap mutatja be az Uránia.

* **A vörös plakát az Apollóban.** Egy hatfelvonásos bünügyi dráma érdekfeszitő előadásában gyönyörködött a pénteki bemutatón a közönség. A dráma óriási méretei méltán keltettek feltünést, mert hiszen a film elkészitésében az egész londoni rendőrség segédkezet. Amsterdamban milliós lopás történik, ugyancsak nagyarányu büntény történik Berlinben is, ahol halva találják Durad báró barátnőjét, Rodin grófnőt. A milliós lopás is Durand bárót sujtja. A megindult széleskörü nyomozásnak ki kellett deritenie a kettő közötti összefüggést, megkeresni a gyilkosokat és a tolvajt. Dr. Harder, a nyomozás vezetője nagy probléma megoldása előtt áll, azonban sok mellékkörülmény is segit neki. Igy kiderül, hogy a grófnő egy variete táncosnője, aki az álnevet szélhámosságok elkövetésére használta fel. Volt barátjára hárul a gyanu, de ez csak a lopásban vett részt, a grófnőt társa, Berger gyilkolta meg. Az érdekfeszitő bünügyi hajsza ez zel véget is ér. A képet szombaton és vasárnap vetiti az Apolló.

László Andor bonvivantot, aki egy évig az aradi szinház tagja lesz. A fiatal, elegáns, rokonszenves színész gyönyörüen énekel. Bizonyára hamarosan kedvence lesz az aradi közönségnek. Első fellépése a „Sztambul rózsájá"-ban lesz. Uj tagja a társulatnak Kardos Andor, a jeles szinmüiró, aki a budapesti Magyarszinháznál müködött hosszabb ideig. Kardos a helyettes igazgatói és müvezetői teendőket fogja ellátni, de amellett időt fog szakitani arra is, hogy vigjátékokban játszék.

Utolsónak hagytuk Szendrey Mihályt. Nem uj tag, hiszen közel két évtizede gyönyörködtette kivételes müvészetével a közönséget. De azért mégis uj tagja a mostani szintársulatnak, mert egy éve nélkülöztük rendszeres fellépteit. Őt nem kell külön bemutatnunk: ismeri mindenki Aradon, hiszen valahányszor a szinlap a felléptét hirdette, mindig bizonyos volt a siker. A „Hattyu" ban lép fel először Szendrey, aki egy főhercegből lett szerzetest fog játszani. A szinház igazgatósága az uj tagokon kivül leszerződtette a régi társulat erősségeit, akiket már régebben szeretetébe fogadott a közönség.

A szezon szeptember 8-án kezdődik azonnal bérletben. Az első napon délután is lesz előadás. Ez alkalommal a „Szulamith" cimü opera kerül előadásra. Este a tulajdonképpeni szezonnyitáskor premiérben lesz része a közönségnek. Molnár Ferenc nagysikerü vigjátéka a „Hattyu" kerül bemutatóra kiváló szereposztásban Kallós József gondos rendezésében. A „Hattyu"-t még 9-én és 10-én játszák. Szeptember 11-én délután a „Falu rossza" van müsoron, este pedig a „Sztambul rózsája" kerül szinre László Andor első felléptével; 12-én a „Leányvásár" van müsoron, 13-án a körülbelül 15 éve nem játszott „Becsteienek" kerül szinre Kallós József bemutatkozásával. Az első hét müsorát az „Offenbach" cimü nagysikerü operett premiérje fejezi be. A szinház eddigi munkarendjéből megállapitottuk, hogy minden héten változatos müsor lesz és hogy egymást fogják érni az ujdonságok.

Uj szerb trónkövetelő.

(Zágráb nem gyászolja Péter királyt.)

NÁPOLY. *Nemanics* Nicola herceg, Dusciáni császárnak, a szerb állam megalapitójának leszármazottja, proklamációt intézett a szerb néphez, amelyben bejelentette *a szerb trónra való igényét.*

BELGRÁD. Amikor *Péter* szerb király meghalt, a belgrádi kormány rendeletet adott ki, amelynek értelmében egész Jugoszláviá ban gyászolni kell az elhunyt királyt. A kormány rendeletét Zágráb város tanácsa nem respektálta és még gyászlobogót sem tüzetett ki a városházára. A szerb kormány ezért *a zágrábi városi tanácsot feloszlatta.*

Kommunista készülődés

Nyugatmagyarországon.

Tiltakoznak a magyar vármegyék. Készenlétben az osztrák pártok.

SOPRON. Mosonmegyében a lakosság letépte az antant plakátjait. Sopronban nem is ragaszthatták ki az antant proklamációját, csupán az *Ödenburger Zeitung* és a *Soproni Hirlap* közölte a proklamációt. A két lap többi része fehér foltként jelent meg, mert az antant bizottság vezetője törölte a proklamációhoz füzött kommentárt.

BUDAPEST. A magyar vármegyék országos gyülése tiltakozott Nyugatmagyarország elszakitása ellen és azt követelte, hogy *a magyar kormány Ausztriával szakitsa meg a diplomáciai viszonyt.*

BUDAPEST. A kommunisták nyugatmagyarországi propagandára készülnek, amelynek vezetője *Szántó* Béla volt magyar hadügyi népbiztos. Minden osztrák párt tanyát ütött Bécsujhelyen és a pártharc teljes erővel megindult, hogy az egyes pártok Nyugatmagyarországon tért hóditsanak.

BUDAPEST. Gróf *Andrássy* Gyula nyilatkozott a *Magyar Hirlap* munkatársa előtt Nyugatmagyarországról.

— Nem adom fel a reményt, mondotta többek között, hogy az osztrákok magatartása a nyugatmagyarországi kérdésben az utolsó percben meg fog változni. Ha azonban ez nem történik meg, ennek engesztelhetetlen ellenségeskedés lesz a következménye.

BÉCS. A nyugatmagyarországi keresztények egyesülete gyülést tartott, amelyen az elnök kijelentette, hogy e hó 28-án reggel 4 órakor az osztrák csendőrök átlépik a határt, hétfőn megszállják Sopront és délután 2 órakor elérik az uj osztrák határt.

Drágább lett a kenyér.

Amikor megszünik a maximális ár.

A polgármester ama rendelete következtében, amellyel felfüggesztette a maximális árakat, a pékmesterek siettek kihasználni a kedvező alkalmat: felemelték a kenyér és péksütemények árát. A kenyér árát kilónként 50 banival emelték fel. Ez előtt 3 lei volt a kenyér kilójának maximális ára, most pedig a maximálási rendelet felfüggesztése után már 3 lei és 50 bani. A péksütemények ára eddig 25 bani volt, már 50 baniért árusitották a kiflit és zsemlyét. Ismételten hangsulyozzuk, hogy az áremelés indokolatlan, mert ha máshol megtalálják a régi árak mellett a pékmesterek számitásaikat, ugy Aradon is megtalálják. Helyesnek tartjuk a maximális árak megszüntetését a piacon, ahol a szabad verseny szabályozni fogja az árakat, de helytelen a kenyér maximális árát is megszüntetni. Sokkal helyesebb lett volna, ha a kenyeret és a péksütményeket a polgármester kivonja rendeletéből, mert el lehetünk készülve arra, hogy a kenyér árát még jobban emelik.

Háromszázezer gyermek.

(Gyermek nyomor Oroszországban.)

REVAL. *Lunatsarski* orosz népbiztos a *Pravda* cimü moszkvai ujságba cikket irt, amelyben vázolja az éhség területeken levő gyermekek rettenetes nyomorát. A Volga partjain tömegekben kóborolnak a gyermekek, akiket szü leik elhagytak. A gyermekek hajléktalanok és csak rablással és fosztogatással tarthatják fenn magukat. Megállapitást nyert, hogy sok szülő a Volgába ölte gyermekét csak azért, hogy az éhség szenvedéseitől megszabaditsa. Az elhagyatott gyermekek száma meghaladja a 300 ezret. A szovjet hatóságok teljesen tehetetlenül állanak és nem segithetnek a gyermekeken.

— **Üdvözlet Budapestről.** Több aradról elkerült fiatalember az Aradi Közlöny utján Budapestről üdvözletet küld Aradon lakó szüleinek, rokonainak és barátainak. Az üdvözlő sorokat a következők irták alá: Péterfi Andor, Blaskovits Lajos, Csőke József, Kauten József, Szénásy József, Szeles Béla, Németh Lajos, Horváth István, Martonosi János, Matuz Ferencz, Kozák István, Szép Jenő, Papp József.

Románul kell tudni.

(Rendelet a tanitóknak.)

Nagyfontosságu rendelet érkezett ma az aradi királyi tanfelügyelőséghez. A bucurestii közoktatásügyi kormány közli, hogy a jövő tanévtől kezdve minden tanitónak kötelezővé teszi, hogy *a román nyelvet beszélje és hogy ezt megértse.* A rendelet már nem érinti meglepetésszerüen a tanitókat, mert már eddig is az utasitások következtében valamennyien hallgattak románnyelvü tanfolyamokat. Illetékes tényezők véleménye szerint pedig a rendeletben körülirt nyelvtudást hat heti szorgalmas tanulás után bármelyik intelligens ember kis jóakarattal elsajátithatja.

Vádbeszéd a Tisza-perben.

Befejeződött a bizonyitási eljárás.

BUDAPEST. Több mint három hónapig tartó tárgyalás után a biróság befejezte a *Tisza* perben a bizonyitási eljárást. A mai tárgyaláson *Szilassy* királyi ügyész meg kezdte vádbeszédét. Azzal kezdte, hogy az októberi forradalmárok Magyarország területéből többet adtak, mint amennyit az ország ellenségei kértek. A hazasiető katonáknak lehetetlenné tették a védekezést. Lehetetlennek tartja, hogy a büncselekményt kiragadja a politikai környezetből, mert a gyilkosság és a forradalom belekapcsolódik az eseményekbe. Ismertette ezután a szétbomlás processzusát, amelyet *Károlyi* Mihály *Fényes* Lászlóval, *Hock* Jánossal és a szociáldemokratákkal készitett elő.

Fényes László parlamenti szereplését ismertette ezután az ügyész. Mérgezett levegő volt akkor, amikor a tekintélyek lerombolását hirdették. Majd Lovászy Márton szereplését ismertette. Lovászy a Házban nyilt ülésen hirdette antant barátságát. Fényes ekkor mondotta: Én is antant barát vagyok. Hirdetem, hogy különbéke kell, nem akarok tudni a németekről. Katonáink nem akarnak harcolni német érdekekért. Ez október 16-án történt. Október 25-én Leitner-Léka merényletet ki sérelt meg Tisza ellen. Károlyi Mihály ugyanekkor a kormány távozását és a különbéke megkötését sürgette. Fényes odakiáltotta a munkapártnak: Néhány nap mulva nem nevetnek! Tisza ekkor felszólalt és kijelentette, hogy *a háborut ellenezte.* 1914. julius 4-én jelentést küldött a királynak. Ebben azt hangoztatta, hogy módot kell adni Szerbiának a háboru elkerülésére. Ezért határozott, de nem fenyegető hangu jegyzék küldendő Szerbiához és ultimátum csak nem kielégitő válaszra következzék.

Ujitások az utlevelek kiadásánál.

(Szétválasztják a városi és megyei utlevél-hivatalt.)

A belügyi reszort a mult évben a bucurestii központi utlevélhivatalt feloszlatva az utlevelek kiadásának jogát a prefektusokra ruházta át. Ezzel egyidejüleg a reszort utasitására minden megyei székhelyen utlevél hivatal létesült, amely összesitett eljárás alapján intézte el a városi és a megyei lakosok utlevél kérelmeit. Az aradmegyei utlevél hivatal eddigi rend jében a közeli napokban érdekes változás fog beállani. *Petrutiu* Áron főjegyzőnek, a megyei utlevél hivatal vezetőjének terve alapján a megyei utlevél hivatalt külön választják a várositól, hogy igy precizebben és az eddiginél jóval rövidebb időn belül történhessék meg az utlevelek kiállitása. Az *Aradi Közlöny* munkatársa ebben az ügyben ma kérdést intézett Petrutiu főjegyzőhöz, aki a következőket mondotta:

— Előterjesztésemre a megyei utlevél hivatalt ugy választják el a várositól, hogy a városi utlevélhivatalt a rendőrség hatáskörébe utalják. Igy a városi lakosság utleveleinek elintézését ismét a rendőrség látja el. A városi utlevél hivatal vezetője minden valószinüség szerint *Miscutia* Illés rendőrkapitány lesz, mert a rendőrség hatáskörébe osztott városi utlevél hivatal az eddigi diszpoziciók szerint az idegenek ellenőrzési hivatalával müködik együtt. Ami a megyei utlevél kéréseket illeti, ezeknek beadását is egyszerüsiteni fog juk és a megyei lakosságot megkiméljük attól, hogy az utlevélkérelem benyujtása végett Aradra kelljen bejönnie. Igy valószinüleg olyan ujitásokat fogunk létesiteni, hogy a községekből az utlevél-kérvényeket a szolgabiróhoz kell benyujtani csupán, az eljuttatja majd a megyei prefekturához, illetve az utlevél hivatalhoz. Az utlevél hivatal átszervezésének időpontja nincs még megállapitva, a prefektus végleges jóváhagyása után azonban a legrövidebb időn belül meg fog történni.

Házasságközvetitésből — rágalmazási per.

(Mi az a „sadchen"? — Érdekes per a járásbiróságon.)

Fogas kérdésben kellett ma döntenie az aradi királyi járásbiróságnak. Az eset annál is inkább érdekes, mert nem kisebb ügyben kellett döntést hozni, mint azt meg állapitani, hogy sértés-e az, ha egy leányról azt mondják, hogy férjhez akar menni? Egy aradi ismert kereskedő beperelte néhány héttel ezelőtt a járásbiróságon *Bergmann* Gusztávné házasságközvetitőt, aki állitólag azt hiresztelte uton utfélen, hogy őt bizták meg, hogy férjet keritsen leányának. Bergmannné számtalan fiatalembernek ajánlotta a nagykereskedő leányát. A kereskedő beadványában előadja, hogy annál is inkább valószinütlen, hogy ő megbizta volna a házasságközvetitőnét ilyesfélével, mert leányának 300,000 lei hozománya van és már eddig is rengetegen megkérték, de a leány még mindössze 19 éves és szülei még hallani sem akarnak arról, hogy férjhez adják. A járásbiróság ma délelőtt tartott ebben a rendkivül érdekes ügyben tárgyalást. Bergmann Gusztávné állandó derültség közepette adta elő védekezését. Látszott rajta, hogy már nem először áll a biróság előtt.

— Tekintetes járásbiróság! Nagyságos biró ur, mondotta. Tagadok mindent. Én becsületes üzletasszony vagyok és állandóan a legelőkelőbb körökben közvetitek házasságot. Ha én pletykás lennék, de nagyon sokat is tudnék beszélni. De én hallgatok, mint a sir. Harminc éve vagyok „sadchen", de még soha sem fordult elő, hogy igy meggyanusitsanak.

A járásbiró kérdésére megmagyarázták, hogy mi az a „sadchen". Sadchennek hivják a zsidóknál a házasságközvetitőket. Az után a nagykereskedő tanui követ keztek. *Fischer* Ágoston kissé pupos kövér kereskedő segéd, aki kijelentette, hogy őt is megszólitotta Bergmannné, hogy nem akar-e nősülni, mert elsőrangu gazdag partikat tud. Mikor ő vonakodott, akkor kijelentette, hogy ő közvetiti a legjobb körök házasságait. Példaképen megemlitette a nagykereskedő leányát, hogy most erre kapott megbizást és csak alkalmas embert keres. Még egy tanu volt. Egy aradi ügyvéd, akinek szintén ajánlotta a leányt a házasságközvetitőné, de az ügyvéd először az apával beszélt, aki innen szerzett tudomást az esetről. A házasságközvetitőnő ezután megváltoztatta védekezését és egyszerre kijelentette, hogy igaz, a mit a tanuk állitanak, de ő eddig csak azért tagadta, mert diszkrét üzletasszony, de most, mert a szükség készteti rá, feloldva érzi magát üzleti eskülje alól és becsület istenére kijelenti, hogy igenis meg bizást kapott a nagykereskedő feleségétől, hogy keressen megfelelő férjet a leányának. A nagykereskedő dühösen védekezett ugy, hogy többszörösen rendre kellett utasitani. A házasságközvetitőnő pedig a legnagyobb nyugalommal felsorolta, hogy mit mondott neki a kereskedő felesége.

— Elhivott magához a nagyságos asszony. Én sejtettem, hogy miért hivat és már előre örültem neki, mert én szeretem ennek az urnak a kis leányát, aki nem tehet róla, hogy ilyen büszke ember a papája. Gondoltam magamban, hogy szerzek én ennek a gyöngyvirágnak egy olyan férjet, hogy örökké, éjjel-nappal rágondol a Bergmannéra. Azután azt mondta a nagyságos asszony: — Bergmanné, én már ismerem magát régen, (Hiszen én adtam férjhez a drágát.) Szerezzen valakit az én kislányomnak, nem birok már ezzel a nagy leánnyal. (Mert higyje el a nagyságos biró ur, nagy gond egy ilyen eladóleány.) Adunk neki 300,000 lei hozományt, ami takarékban van az ő nevére. Meg három szoba butort és hercegnőhöz illő kelengyét.

Bergmanné tanukat nevezett meg, akik hallották a megbizást. A biróság nem hozott döntést, hanem elrendelte a bizonyitás kiegészitését és a legközelebbi tárgyalásra megidézte a Bergmanné által megnevezett tanukat.

Felrobbant léghajó.

(Negyvenhárom ember meghalt.)

LONDON. Az angol léghajó büszkesége, a Z. II. próbautján Hull város felett eddig ismeretlen okból kigyulladt. A hatalmas léghajó lángba borult és a Hungber folyóba zuhant. A léghajó személyzete elpusztult. Sok ezer ember nézte a léghajó utját. Két robbanás történt a léghajón, amelynek burka szétvált s a nyiláson lángok csaptak ki. Hull városában a robbanás okozta légnyomás sok ablakot betört.

LONDON. A léghajó szerencsétlenségnél 43 ember pusztult el, köztük Laitland angol tábornok és 18 amerikai tengerész, a kik az amerikai tengerészetet képviselték.

Csernyákot nem adják ki

BUDAPEST. *Csernyák* Imre századost, aki szintén résztvett a Tisza gyilkosságban, tudvalevőleg Hamburgban letartóztatták. A magyar kormány meginditotta a kiadatási eljárást, amely azonban eredménytelen volt, mert a hamburgi rendőrség átiratában kijelentette, hogy Csernyák századost nem adja ki Magyarországnak, hanem szabadon bocsátja.

HAMBURG. Hamburg város szenátusa nem adja ki Csernyák századost, akit a magyar kormány kérelmére mint Tisza gyilkost letartóztattak. A szenátus azzal az indokolással utasitotta vissza a kiadatási kérelmet, hogy a magyar kormány nem vonja kétségbe Csernyák alibi bizonyitékait csupán azt állitja, hogy Csernyák tudott a Tisza gyilkosságról.

— *BÜNÜGYI ELJÁRÁS NAGY GYÖRGY ELLEN. Budapest. Dr. Nagy György, a magyar köztársasági párt elnöke ellen bünügyi eljárást inditottak, mert az a vád ellene, hogy a királyság intézménye ellen büntettet követett el.*

HIREK.

A diákok ügye.

(Hétfőn kezdődik a főtárgyalás.)

Annak idején nagy feltünést keltett Aradon több aradi diák letartóztatása. A diákokat, akiket államellenes összeesküvéssel vádoltak, Aradról Sibiuba szállitották és ott folytatták ellenük a vizsgálatot, amelynek eredményeként közülök többet szabadon bocsátottak. Az aradi diákok már körülbelül három hónapja vannak Sibiuban. Ügyük főtárgyalása e hónap 29-én hétfőn kezdődik a sibiu hadbiróság előtt. Ma délelőtt két aradi diákot Stibich Gusztávot és Kamler Jánost, akiket annak idején szintén letartóztattak és később szabadon bocsátottak. megidézték a 29-én tartandó főtárgyalásra. A két diák ma este Sibiuba utazott.

— **Felhivás vidéki előfizetőinkhez!** Vidéki előfizetőinknek az Aradi Közlönyért való tartozása ismét *felszaporodott*. Tekintve, hogy a lap előállitása horribilis költséget emészt fel, arra kérjük t. vidéki hátralékos előfizetőinket, hogy az elmaradt, valamint a folytatólagos előfizetést *postafordultával* utalványon a kiadóhivatal cimére feladni sziveskedjenek. Küldhető az esedékes összeg bankátutalás, avagy megbizás utján is.

— *A SZLOVENSZKÓI MAGYAROK SZERVEZKEDÉSE. Prága. A cseh hatóságok megentték a szlovenszkói magyarok szervezkedését, amelynek irányitói Kassán megbeszélést tartottak. Az előkészitő bizottság elnökévé Szalay László volt államtitkárt választották meg. Az alakulás szeptember 18-án Kassán lesz.*

— **Az oroszországi magyar tuszok.** *Budapest.* A rigai egyezmény értelmében az Oroszországban levő magyar tuszokat hamarosan szabadon bocsátják. Az első csoport legközelebb már megérkezik Magyarországba.

— **Bejelentési összeirás.** E hó 27-én szombaton jelentkezni tartoznak: I. rendőrkerületben: Bulev. Carol (Erzsébet-körut) a Str. Bucur (Petőfi-utcától) kezdve a városházáig. II. rendőrkerületben: Str. Cercetasilor (Szt. Pál-utca). III. rendőkerületben: Str. Dorobantilor (Urbán Iván-utca). IV. rendőrkerületben: Str. Elena (Gizella-utca).

— **Védekezés a hólyagos himló ellen.** A timisoarai vármegyei orvosi hivatal ma táviratilag arról értesitette a városi orvosi hivatalt, hogy a temesmegyei Perkoszova községben több halálos kimenetelü hólyagoshimló-megbetegedés történt. Mivel az Aradmegyéhez közel fekvő községből a sulyos járványt igen könnyen Aradra hurcolhatják, a városi orvosi hivatal felhivja a szülőket, hogyha csecsemőiket távedésből vagy valami más akadályok miatt még nem olthatták be, haladéktalanul tegyenek erről jelentést a városi orvosi hivatalnak.

— *ANDRÁSSY TÁMOGATJA BETHLENT. Budapest. A magyar politikai életben az egységes párt alakitás terve állt előtérben. Az egységes pártban a kisgazda párt, a disszidensek és a kereszténypárt egy csoportja foglalna helyet. A hiresztelésekkel szemben gróf Andrássy Gyula kijelentette, hogy gróf Bethlen Istvánt és kormányát támogatja. Andrássy hangoztatta az egységes kormányzó párt szükségességét.*

— **Házasság.** Aszód Vilma és Diamant József f. hó 28-án, holnap délben fél 1 órakor tartják esküvőjét az izr. templomban.

— **Haladás előadás** ma délután 6 órakor a kulturpalotában, szünet nélkül és belépti dij nélkül.

— **Füszerkereskedők jelentkezése.** Az aradi királyi pénzügyigazgatóság felhivja azokat a füszerkereskedőket és vegyeskereskedőket (szatócsokat), akiknek poharazási engedélyük van, hogy holnap, szombaton délelőtt a pénzügyigazgatóság I. emeletén Munteán pénzügyi titkárnál a saját érdekükben személyesen jelentkezzenek.

— **Az ATE. vasárnapi országos atletikai viadalát** órrási érdeklődés előzi meg és méltán, mert az ujdonsült bajnokok közül Ujlaky (Uitz Morár, Popp Zorila, Schwellengraeber, Steinfeld, Péter, Stefan biztos indulói a versenynek, akikkel Erdély és Bánát legjobb athletái veszik fel a küzdelmet, melyek néhány record megjavitását is eredményezni fogják. A versenyre nem kevesebb mint 138 egyéni és 8 staféta nevezés érkezett be, mely e tekintetben is recordot jelent. A verseny rendezése szakavatott kezekbe van letéve ugy, hogy Arad sportközönségének ritkán látott pompás sportélvezetben lesz része. A viadal az óvártéri sporttelepen d. u. pontban 3 órakor kezdődik, mig a sprintszámok előfutamai ugyanott d. e. 10 és fél órakor kerülnek lebonyolitásra.

— **Fizetésképtelenség.** Az aradi királyi törvényszéken ma Kádár Ferenc vendéglős hitelezői csődöt kértek Kádár ellen.

— **A sikkasztó ügyvédi irnok.** A napilapok annak idején többször foglalkoztak a sikkasztással vádolt ügyvédjelöltnek, Török Gézának ügyével. A törvényszék vádtanácsa ma elrendelte Török Gézának vád alá helyezését.

— **Ivanov Mária jelentkezzék!** A városi orvosi hivatalt ma arról értesitették, hogy egy Ivanov Mária nevü leány érkezett Aradra Törökországból. Mivel Törökországban sulyos kolerajárvány dühöng s az onnan ideérkezett utasokat szigoru vizsgálat alá kell venni, a városi orvosi hivatal felhivja Ivanov Máriát, hogy feltétlenül jelentkezzék legrövidebb időn belül a városi orvosi hivatalban.

— **Vendéglősök és kávések jelentkezése.** Az állampénztár felhivja mindazon II. és III. osztályu vendéglősöket és kávésokat, akik segélybélyeg blockjaikat ellenőrzés végett még be nem mutatták, vagy erre bármi okból felhivásu kézhez még nem vettek, hogy összes blockjaikkal azonnal, de mindenesetre még augusztus 30-ika előtt a pénzügyi palota, földszint, 18. számu szobájában Schveigert Péter tanácsosnál, saját érdekükben jelentkezzenek!

— **Ideiglenes szünet a jéggyárban.** Értesitjük a közönséget, hogy a hatósági jéggyár sulyos természetü gépdefektus miatt kénytelen volt üzemét beszüntetni. A szünetelés előreláthatólag 2—3 napig fog tartani.

— **Kálmán:** Ablakomban szép muskátli és Szirmai: Volga, Volga . . . a két őszi dalsláger. Mindenütt ezt kérje!

— **Felhivás.** Az aradi állami adóhivatal felhivja Muresán nevü urat, aki folyó hó 12-én szelvényeket váltott be, hogy saját érdekében az adóhivatalnál jelenjen meg. Állami adóhivatal.

— *KIHIRDETTÉK A TRIANONI BÉKÉT. Páris. A francia kormány a hivatalos lapban rendeletet közöl, amelyben kihirdeti, hogy a trianoni békeszerződés életbe lépett.*

— **A fényüzési adó törvénye — magyarul.** Mindenkit érinti és senkisem nélkülözheti a szeptember 1-én életbelépő imposzitul pe lux és eifra afacerilor (fényüzési és ügyleti adó.) A törvény magyar forditása megjelent s kapható 6 leiért Keppich Zsigmond könyvkereskedésében (Neuman-palota.)

— **A lépfene-járvány és az állatorvosok.** Vettük a következő sorokat: Az Aradi Közlöny igen tisztelt Szerkesztőségének. Becses lapjának f. évi augusztus hó 23-iki számában egy rövid cikk jelent meg „Ujabb lépfene Aradvármegyében", amelyben az áll, hogy a vármegyei főorvos szigoru intézkedéseket foganatositott, hogy ha valamely községben fellépne az állatok között a lépfene-járvány, ugy az állatorvosok haladéktalanul szálljanak ki oda. Erre vonatkozólag tisztelettel kérem helyreigazitani azt, hogy az állatorvosokkal a vármegyei főorvos nem rendelkezik s ő azokat ilyen községekbe ki nem küldheti, mert az állategészségügy a vármegyei főorvosi hivatallól teljesen függetlenül álló állami intézmény és ha valamely községben a lépfene, vagy valamely más ragadós állati betegség fellép, akkor az 1900. évi XVII. tc. és annak végrehajtására kiadott 95.000. számu rendelet 52. §-a értelmében a járási állami állatorvost az I-ső foku állategészségügyi hatóság küldi ki, akinek müködését a vármegyei trvh. állami főállatorvos ellenőrzi. Arad, la 26. August 1921. Kiváló tisztelettel Medic vet. Primar al judelului Arad: Soós Jenő.

A női bricses-nadrág.

(Egy bankárné furcsa kalandja.)

A müncheni korzón általános feltünést keltett a napokban egy gazdag bankár neje. Az asszony, aki férje karján lejtett s csak ugy ragyogott a jóléttől, különös módon vonta magára a járókelők figyelmét. Fején sportsapka ékeskedett, karcsunak épen nem mondható derekát matrózbluz övezte, hatalmas felső lábszárát bricsesz-nadrágba bujtatta, tömör vádliján kb. 30 cm. magasságig világos kék fuszeklik feszültek, amelyek egy hihetetlen magassarku cipőben nyertek költői befejezést. Az utca népe halalmas hahotával fogadta a divat hősnőjét. De nemsokára fenyegető hangok hangzottak el. A müncheni jóizlésü közönség felháborodva, fenyegető módon lépett fel ellene, s amint a derék hölgyike és élete párja a figyelmeztetés dacára sem távoztak a korzóról, az ijedten kapálódzó nőt megragadták, egy vidám diák harsányan kiadta a jelszót:

— Le a bricsesz-nadrággal!

— Helyes — zugták mindenfelől — fogjátok meg és tanitsátok meg tisztességre!

A hangulat igen veszedelmessé változott. A bricsesz-nadrág a burschok kezében már csaknem elindult végzetes utjára. A rendőrség közbelépésének köszönhető, hogy a drámai erejü aktust teljes egészében végre nem hajtották. A halálra rémült bankár és felesége zárt kocsiban menekültek el a helyszinéről s még aznap este elhagyták a barátságtalan Münchent.

A cseppkőbarlang titka

(A rejtélyes hajfonat és levéldarabok.)

BUDAPEST. A budapesti rendőrség embereit a napokban arról értesitették, hogy az óbudai pálvölgyi cseppkőbarlang tájékán igen gyanus vérnyomokat találtak. A rendőrségen a bejelentés után több detektiv ment ki a helyszinre, hogy ennek valódiságáról meggyőződjék. A detektivek a cseppkőbarlangtól mintegy husz lépésnyire, egy bozót mellett valóban több kisebb-nagyobb vérnyomra akadtak, ezenkivül ugyan ezen a helyen találtak egy gesztenyebarna szinü hajfonatot s a mint a környéket tüzetesen átvizsgálták, a vérnyomoktól néhány lépésre teljesen apróra tépett papirdarabkákat fedezett fel. A papirdarabokat megvizsgálván a detektivek, megállapitották, hogy ezek valamilyen levél maradványai lesznek. A detektivek átkutatták az egész cseppkőbarlangot és ennek a legszélesebb környékét is, egyelőre azon ban semmi pozitiv nyomra nem akadtak. Kihallgatták a környék lakóit is, akik semmi felvilágositást nem adtak erről a rejtélyes esetről. A nyomozás vezetői a következőket mondották:

— Miután a gyanus vérnyomokról bejelentés érkezett a főkapitányságra, azonnal kiküldtünk néhány detektivek a helyszinére s noha a detektivek a legpontosabban átkutatták a környéket, a nyomozásnak egyelőre semmi eredménye nincs. A papirdarabkákról megállapitották, hogy az valamilyen összetépett levél lehet, részletesebb tartalmát azon ban eddig még nem sikerült meg állapitani. Valamint azt sem, hogy a hajfonat hogyan került erre a helyre. A rejtélyes eset inkább büntényre, mint öngyilkosságra enged következtetni, mert aki öngyilkosságot követett volna el, azt akár élve, vagy holtan a környéken okvetlen megtalálták volna a detektivek, tekintve, hogy a vérnyomokból igen nagy vérveszteségre lehet következtetni.

— *A MAGYAR KORMÁNY A DRÁGASÁG ELLEN. Budapest. A magyar kormány minisztertanácson foglalkozott a drágaság kérdésével. Intézkedés történt bizonyos kiviteli korlátozások elrendeléséről és a spekuláció által felhalmozott készleteknek a piacra való kényszeritéséről.*

A „kegyelmes ur."

BUDAPEST. Barta Ábelt, a volt szegedi kormány miniszterét, mint ismeretes, internálták Zalaegerszegen. A volt miniszter ellen az internálási táborban panaszt emeltek, hogy mindenkitől megköveteli, hogy kegyelmes urnak szólitsák s ha ezt valaki elmulasztotta, dölyfös módon gorombaságokat vagdal a kegyelmes titulust nem respektálók felé. A parancsnok figyelmeztette, hogy ehhez az internálási táborban nincs joga, sőt megfenyegette azzal is, hogy ha nem hagy föl prepotans viselkedésével, fegyelmi büntetéssel fogja sujtani. Néhány nappal a lefolytatott rapport után heves szóváltás folyt le Barta és egyik internált között akit az exkegyelmes ur durván megtámadott azért, mert egyszerüen Barta urnak szólitotta. A szóváltásnak fültanuja volt a parancsnok is, aki azután másnap maga elé citálta a „kegyelmes urat" és fogolytársával szemben tanusitott brutális magatartása miatt fegyelmi zárkában eltöltendő büntetésre itélte.

Esküvő — mátkapár nélkül.

(A vőlegény meggondolta magát.)

Szivek különös egymásra találásánál, eljegyzésnél és házasságnál sok groteszk történet esett már meg: szomoru vagy sikamlós, a szereplő személyek egyéniségének megfelelően. Az alábbi kis esemnek azonban még az anyakönyvi hivatal széles aktahalmazai között sem akad egyhamar párja. A. A., az élete legelső virágnyilásos tavaszán tullevő aradi hajadon menyasszonya volt egy aradmegyei jegyzőnek, akinek legnapelőtt kellett volna oltárhoz vezetnie a szende szépséget. Délután 5 órára volt kihirdetve az esküvő, de a borongó időjárás már egy félórával előbb jelezte, hogy valami nincs rendjén. Háromnegyed ötkor a református templom előtt szép számmal várakozott már az ifju pár boldogságát látni kivánó kiváncsi tömeg. Már öt óra is volt, amidőn Csécsi Imre református lelkész megérkezett a templomba, hogy összeeskesse a szerelmeseket. A mátkapár azonban ekkor még mindig késett. Azt gondolta bizonyára mindenki, hogy annyira boldogok, hogy betelni sem tudnak egymással s ezért nem akarnak mindjárt idegenek közé jönni. Az idő azonban nem igy gondolkozott. Már fél hat óra lehelett, amidőn a fiatal pár még mindig semmiféle értesitést sem küldött késésének okáról . . .

Már háromnegyed hat is elmult, sőt hat óra lett, a tömegben már furcsa és kimélelten megjegyzésekkel illették a késlelkedő mátkapárt, rosszra azonban még mindig senki sem gondolt. Mikor azután a harangok türelmetlenül jelezték az esti nyolcat, Csécsi Imre református lelkész is megkapta az értesitést, hogy közbejött akadályok miatt az esküvőből semmi sem lesz. A kissé megritkult tömeg egykedvüen oszlott szét, mindenki hazament és a templom kapui sötéten csukódtak be anélkül, hogy az Ur asztala tanuja lett volna a fiatal pár boldog egybekelésének. A közbejött akadályról senki sem tud. Csupán megjegyezzük, hogy aznap délelőtt a vőlegény bizalmas uton értesitette leendő hitvesét, hogy a házasságra nem tudja magát elszánni, az utolsó pillanatban meggondolta a dolgot és valaki mással sok-sok boldogságot kiván menyasszonyának. A menyasszony természetesen nem volt hajlandó egyedül menni el az esküvőre.

Befejeződik a Baranya kiüritése.

(A pécsi kommunisták merényletre készültek.)

BUDAPEST. Soós altábornagy ma bevonult Mohácsra. Holnap szombaton Bermendre vonul, ahol Gosset angol és Georgevics szerb ezredesekkel találkozik, akikkel aláirja a felszabadult területek végleges átvételéről szóló jegyzőkönyvet.

BUDAPEST. Gosset angol ezredes Pécsett nyilatkozott egy magyar ujságiró előtt és kijelentette, hogy a bevonuló magyar csapatok nagyon jó benyomást keltettek. A lakosság lelkesedése elárulta az igazi néphangulatot.

PÉCS. Herceg pécsi bányatanácsos egy ujságiró előtt kijelentette, hogy Raics szerb kormánybiztos a kommunisták segitségével fegyveres ellenállásra akarta rábirni a munkásokat. A kommunisták arra is el voltak szánva, hogy a magyar hadsereg bevonulása előtt a bányákat felrobbantják. A kommunistáknak azonban nem sikerült felizgatni a munkásokat.

BAJA. Kiss György bajai főispán elmondotta a nála járt hirlapiróknak, hogy a szerbek a kivonulás előtti napon több embert megbotoztak. A szerb főkapitány megveretett egy magyar leányt, mert ruhájára magyar nemzetiszinü kokárdát tüzött ki. A leány panasszal fordult Gyorgyevics szerb alezredeshez, aki ezért a nyilt utcán tettleg inzultálta a főkapitányt. Amikor a magyar csapatok bevonultak Bajára, az emberek sirva fakadtak és csókolgatták a katonákat. A lakosság a pécsihez hasonló lelkesedéssel fogadta a magyar hatóságokat.

A bécsá Burgot átveszik

(A Habsburg-birtokok felosztása.)

BÉCS. A volt uralkodóház jószágainak átvételére folyó munkálatok serényen folynak az illetékes osztrák hivatalokban. A schönbrunni kastélyt és állatkertet az állam már a lefolyt hetekben átvette. A park Meidling felé eső részén levő Schleimitz és Sieberer villákat a hadirokkantalapnak adták át haszonélvezetre A Belvedere-kastélyt is átvette az állam. A schönbrunni, a Belvedere, a bécsi Hofburg kertjeinek, Volksgartennek és a volt udvari muzeumok előtti kerteknek az átvétele szeptemberben fog megtörténni. Az udvari kertek schönbrunni igazgatósága állami hivatallá fog átalakulni. Laxenburg, az Augarten és a lainzi vadaskert a hadirokkantaké lesz. A Pratert haszonélvezetbe kapja a rokkantalap. Hetzendorfot a háboru legsajnálatraméltóbb áldozatai, a hátgerinclövés folytán megbénultak vették birtokukba.

A bécsi Hofburgot szeptemberben veszi át az állam. A salzburgi és innsbrucki rezidenciákat is az állam veszi át. Hellbrunn a salzburgi rokkantaké lesz Októberben az összes formalitásokat elintézik, ugy, hogy akkor a likvidáló udvari igazgatás végleg meg fog szünni. A volt udvari jószágok központi igazgatását a kereskedelem- és épitésügyi minisztenium fogja átvenni.

LEGUJABB.

Házasodik a szerb király.

FRANKFURT. Sándor szerb király állapota arra késztette a vezető politikusokat, hogy a királynak közeli megházasitását tervezzék. Ha a király finutód nélkül halna el, akkor a Karagyorgyevics-dinasztia mellékágából választják az uj uralkodót.

Albánia körül.

BELGRÁD. Az albán kormány állandóan küld csapaterősitéseket a felkelők ellen. A csapatok azonban valamennyien átpártoltak a felkelőkhöz. A kormánycsapatok Kolkha mellett véres vereséget szenvedtek.

PÁRIS. A francia kormány felszólitotta az olasz kormányt, hogy üritse ki Saseno szigelét. Az olasz kormány kijelentette, hogy Franciaországnak van a legkevesebb joga ahhoz, hogy Albánia függetlensége védőjéül felfolja magát. A Tribuna szerint az olasz-albán kérdésbe harmadik államnak nincs beleszólása.

Nagy tüz a newyorki kikötőben.

LONDON. Hatalmas tüzvész a newyorki kikötőben. A Weston és Leviathan nevü hatalmas hajók lángokban állanak. A Weston fedélzetén kétezer holttest van, amelyeket Franciaország csatamezőiről szállitottak haza. A hajókat nagy erőfeszitéssel a lángtengerből kimenették

Rendcsinálás a magyar Alföldön.

BUDAPEST. A magyar kormány Bánóczy Béla ungmegyei főjegyzőt kinevezte a Duna-Tisza közére kormánybiztosnak. Ezzel végrehajtják a rendcsinálást a magyar Alföldön. A kormánybiztos feladata, hogy a törvénynek és jognak kiméletlenül érvényt szerezzen.

Mennek a magyar népbiztosok.

BUDAPEST. Szeptember elsején ulnak inditják Oroszországba a kiadandó kommunista-transzportokat. Elsősorban azokat küldik Oroszországba, akik fogházakban és internálási táborokban vannak. Ezek között vannak a volt népbiztosok.

Hamis ezerdinárosok.

(Tömeges letartóztatások Budapesten és Szegeden.)

BUDAPEST. A budapesti rendőrség hetek óta rendkivül bizalmas ügyben nyomoz, a melynek folyamán több budapesti és szegedi kereskedőt és bankbizományost vettek őrizetbe. A budapesti valutapiacon ugyanis nagy izgalmat keltett az a hir, hogy hamis 1000 dinárosok kerültek forgalomba. A rendőrségen a károsultakon kivül feljelentést tett a budapesti szerb konzulátus is. A vizsgálat szálai Szegedre vezettek, hol a mult héten a hamis dinárok forgalombahozatalával gyanusitott kereskedőket és pénzüzéreket őrizetbe vették és a náluk talált ezerdinárosokat lefoglalták. A Szegeden letartóztatott kereskedők vallomása alapján a budapesti rendőrség Budapesten is több tőzsdei ügynököt vett őrizetbe, akik üzleti összeköttetésben állottak a szegedi társaság tagjaival és kihallgatásuk alkalmával nagyobb mennyiségü gyanus 1000 dinárosokat találtak náluk. Az ügyben ugy a budapesti, mint a szegedi rendőrség tovább folytatja a vizsgálatot. Minthogy ez ügyben diplomáciai érintkezés vált szükségessé, a gyanusitottak bünösségét egyelőre nem lehetett megállapitani.

Közgazdaság.

A valutapiac.

Augusztus 26. *Zürichi nyitás:* Berlin 695, New-York 588, Milano 2520, Prága 705, Budapest 155, Zágráb 320, Bucuresti 710, Varsó 25, Bécs 70, osztrák lebélyegzett korona 58.

Bécsi nyitás: Márka 1240, leu 1250, lira 4400, francia frank 8100, svájci frank 17700, dollár 1030, sokol 1 240, angol font 3850, dinár 2325, magyar korona 268 és fél, lengyel márka 40. *Kifizetések:* Zágráb 585, Berlin 1235, Prága 1242, Budapest 268 és fél, Svájc 17750, Bucuresti 1260. Varsó 40·5, Newyork 1037, London 3860 Páris 8150. *Értékpapirok:* Osztrák Hitel 1690, Rimamurányi 5650, Magyar Államvasut 5850, Déli Vasut 3280, Salgótarjáni 10750.

Budapesti nyitás: Napoleon d'Or 1255, angol font 1435, dollár 385, francia frank 3100, márka 458 és fél, osztrák korona 37, rubel 42, leu 478, szokol 467, dinár 840, lengyel márka 16 és háromnegyed.

Budapesti zárlat: Napoleon d'Or 1230, angol font 1440, dollár 390, francia frank 3125, márka 465, lira 1650, osztrák lebélyegzett korona 37·5, rubel 44, lei 480, sokol 470, dinár 842, lengyel márka 16·25.

Zürichi zárlat. Berlin 695, Newyork 588 és fél, London 2168, Páris 4580, Milanó 2520, Prága 705, Budapest 155, Zágráb 320 Bucuresti 712 és fél Bécs 70.

Bécsi zárlat: Márka 1228, leu 1245, lira 4400, francia frank 8050, svájci frank 17658, dollár 1027, sokol 1240, angol font 3825, dinár 2290. *Kifizetések:* Zágráb 578, Berlin 1230, Prága 1240, Budapest 269, Milánó 4412, Svájc 17700, Varsó 40, Newyork 1036, London 3850, Páris 8100, Bucuresti 1247 és fél.

= **Az idegen valuta kivitele.** Bucuresti. A pénzügyminiszter legujabb rendelete szerint mindazok, akik idegen valutát akarnak áruvásárlás végett külföldre szállitani, a kereskedelmi kamara erre vonatkozó igazolványán kivül tartoznak mellékelni az adófizetést igazoló bizonylatot is. A kérvények harminc nappal a tervezett elutazás előtt nyujtandók be.

— *FELMENTETTÉK KUN BÉLA SZÖKTETŐJÉT. Győr. Az itteni törvényszék felmentette Waisz Sándor Máv. felügyelőt, aki kiszöktette Ausztriába Kun Bélát és társait. Beigazolást nyert, hogy Waisz felsőbb utasitásra járt el*

Kölcsönök ingatlanra és rövid lejáratra. Házak és ingatlanok közvetítése 10944 **Szücs F. Vilmosnál, Arad, Strada Alexandri (Salacz-utca) 3. szám.**

Hol született Faust?

Amióta a „renaissancekori német mágus sziluettjét Goethe bevilágította költészetének bűvös lámpájával, Faust alakja szüntelen kisért nemcsak a költészetben, hanem az irodalomtörténeti tudós kutatás literaturájában is. A bibliát és a homéri époszokat kivéve, nincs még egy irásmű, amelyhez annyi kommentárt irtak volna, mint a Fausthoz. Ezek a kommentárok már Goethe életében egész kis könyvtárt tettek ki, ma pedig áttanulmányozásuk csaknem egy emberéletet venne igénybe. Egy kiváló német tudós teljes joggal nyomtathatta a névjegyére: „Kuno Fischer Faustforscher." A Goethéről szóló rengeteg irodalomban „faustologia" ma már külön tudományszak. Goethe még életében meglepetéssel tapasztalta, hogy mennyi mindent belemagyaráznak a „Faust" szavaiba, szimbolumokat, allegorákat keresve ott, ahol a weimári költő konkrét kifejezéseket és képeket adott. Hát még, hogy meglepte volna, ha megéri azt a Faust-magyarázatot, amely az egész Faustot az allegoriák, a szimbolumok és misztikumok szövedékéből akarja kimagyarázni azt a hires Faust-kommentárt, amelynek szerzőjéül egy „Deutebold Allegorievics Simbolizetti Mistificiniszki" nevü ur szerepelt. Faust-kommentároknak aránylag csekély töredéke foglalkozott a történelmi Faust alakjával, akinek portréja egészen elhalványult Goethe költészetének misztikus titánja mögött. Annál érdekesebb egy német egyetemi tanár felfedezése, akinek sikerült minden kétséget kizáróan ráakadni a történeti Faust életének pontos adataira. Dr. Hoffmann tanár a német irodalmi szövetség legutóbbi gyülésén fölolvasta kutatásainak eredményét. Hoffmann a heidelbergi egyetem anyakönyvében ráakadt dr. Georgiusz Faustus akláira, aki 1473. mint studiosus philosophiae, a heidelbergi egyetemnek volt hallgatója. Polgári néven Helmstetternek hivták s csak később vette föl, a kor humánisztikus szokásához hiven, a latin Faustus nevet. Helmstetter Heidelbergben született s ott élt egészen 1489-ig. 1520-ban a bambergi püspök udvarában élt s magát büszkén dr. Faustus philosophus nekromantikusnak irta alá. A püspöki krónika szerint 1540-ben Stettleinben „titokzatos körülmények között halt meg.

A szerkesztésért
KAROLY JÓZSEF
felel.

Apró hirdetések.

Alkalmazás.

GÉPIRÓKISASSZONY azonnal felvételik dr. Miron ügyvédnél Aradon. 3268

KISASSZONY, ki perfect gépiró, felvételik, gyorsiró előnyben. Hungária filmkölcsönző. 11073

GYAKORLOTT irodistanőt keresünk Róth Mór és Társa Strada Muresanu (Nádor-utca) 10. 11074

HÁZVEZETŐNŐNEK ajánlkozik jót főző megbizható nő. Vidékre megy. Cime: Wallinger hirdetőjében. 11030

JÓIRÁSU férfi, vagy nő, aki könyvelésben jártas felvételik. Cim: Wallinger hirdetőjében. 11030

NAGY-ROMÁNIA ÁLTALÁNOS ORSZÁGOS CIMTÁRÁNAK ÉS ÉVKÖNYVÉNEK JUBILÁRIS KIADÁSA

(X. évfolyam) 1922. évre már munkában van. Kormányhatóságilag engedélyezett és támogatott mü, több mint 3000 oldalon, számos szines nyomásu mellékelettel, kimeritő statisztikai, etnográfiai és gazdasági adatokkal, az összes megyék, valamint a vasuti hálózat, hajózási és közlekedési utak országos térképével. Bucurest tárgymutató tervrajzával és több mint 1,500.000 pontos cimmel. Román, magyar, német és francia nyelven szerkesztve, 7 nyelvü tárgymutató szakszótárral. Van egy **nemzetközi cimtára,** mely magába foglalja mindazokat a nagy külföldi cégeket, melyek kereskedelmi, ipari és gazdasági összeköttetést keresnek országunkkal, valamint kereskedelmi és gyári védjegy-táblázat. — Nélkülözhetetlen az összes hatóságoknak, pénzintézeteknek, kereskedelmi iskoláknak, gyáraknak, ügyvédeknek, orvosoknak, mérnököknek, gyógyszerészeknek, kereskedőknek, iparosoknak, ügynököknek, kiviteli és behozatali cégeknek, bizományosoknak, stb. Versenyen kivül álló, hivatalosan megállapitott, előnyös hirdetési dijtáblázat. **Erdély, Bánát, Besszarábia, Bukovina s a többi csatolt részeknek igazgatósága: TIMISOARA,** I. Str. V. Alexandri 12/I. Sürgönycim: Anuarul General.

Vezérképviselőség Arad vármegye területére: **ARAD:** Bulev. Carol I. 16. sz. **Vezérképviselők:** Sófalvi György ipartestületi titkár és Abrahám Gábor nyug. aradvármegyei irodaigazgató. 3237

! UJ VENDÉGLŐ !

A nagyérdemü közönség szives tudomására adom, hogy **Str. Koasei (Kasza-utca) 10.** számu házamban teljesen ujonnan berendezett

vendéglőt

létesitettem, melyet **ma szombat este** ünnepélyesen **megnyitok.** Állandóan tisztán kezelt **hegyaljai borok és izletes ételek** kaphatók pontos kiszolgálás mellett.

11029 Szives pártfogást kér:

Gyermek Milán.

200.–Lei-ért személyenként szállitok

ARAD-ORADEA-MARE LUXUS-AUTÓ

Menetidő oda vagy vissza 3 óra.

FEIER GARRAGE

szállitási és autófuvarozási vállalat.

IRODA: Bulevardul Regele Ferdinand Nr. 14.

Jegyek válthatók Aradon: Központi szálloda. Oradea-Mare-n: a központi hirlap-irodában.

Indulás: Reggel 8 órakor, vissza d. u. 3 órakor. 3215

Kényelmes ülőhelyekről gondoskodva.

SZÉNA elsőrendü, havasi, előjegyezhető szeptember, október, novemberi szállitásra **„Spicul"** kereskedelmi vállalatnál Bulev. Carol (Erzsébet királyné körut) 32. naponta d. e. 10—12 óráig. 3258

Elkészültek

a közkedvelt viseletü bordó bagaria

férfi cipők,

valamint fiu és leányka cipők Kitünő anyag, olcsó árak. — **Tessék kirakatainkat megtekinteni.** 1972

„Transilvania r.-t."

(volt Cipőszövetkezet)

Piata Avram Iancu (Szabadság-tér) 14. sz.

TORNYAI FOGYASZTÁSI ÉS ÉRTÉKESITŐ SZÖVETKEZET

agilis, óvadékképes

üzletvezetőt

keres. Ajánlatok HANGYA KIRENDELTSÉGHEZ, Arad, Strada Mircea Stanescu 2. (Verbőczy-utca) 2.) szám intézendők. 3267

Nincs többé svábbogár!

„MORT"

kiirtja! 3103

Kérje füszer- és festékkereskedésben

Veszünk mindenféle zöld és száraz tőzelékeket, valamint egyéb zöldségeket **vaggontételekben ::**

11072

Rosenberger és Társa

Str. Ecatarina Theodorol (Heim Domonkos-u.) 2.

RAJNAI boros, pezsgős cognacos

::üveget veszünk::

SAMUIL WEISZBERGER SUCCESOR BULEVARD REG. MARIA (ANDRASSY-TÉR) 5. SZ.

Primaria orasului cu drept de municiplu Arad.

5779—1921. pm.

HIRDETMÉNY

Czeiler István aradi lakos által motorcsolnak kikötő épitésének engedélyezése iránt benyujtott kérelmet a müszaki leirás és tervekkel valamint szakértői véleménnyel együtt az 1890. évi I. t.-c. 60., illetve vonatkozó §-ai értelmében folyó évi augusztus 25-től szeptember 1-ig bezárólag terjedő 15 napra a városháza I. emeletén levő tanácsteremben közszemlére kiteszem, egyuttal pedig az engedélyezési tárgyalás határidejét szeptember hó 12-ik napjának délelőtti 10 órájára a városháza I. emeletén levő tanácsterembe kitüzöm.

Felhivom az érdekelteket, hogy az ezen kikötő létesitése tekintetében netaláni észrevételeiket, vagy ellenvetéseiket a közszemlére kitétel ideje alatt a hivatalos órák alatt hivatalomba nyujtsák be, vagy a tárgyalás napján élőszóval adják elő.

Arad, 1921. augusztus 24.

Dr. Angel, s. k.
polgármester.

Vétel és eladás.

EGY PÁR fehér 37-es antilop cipő olcsón eladó Strada Nicolae Grigorescu (Munkácsy Mihály-u.) 8. sz. alatt. 3270

UJ BUTOROK részletre legelőnyösebb áron beszerezhetők Garai butorüzletében Strada Banatului (Asztalos Sándor-utca) 5. 2862

RAJNAI boros, cognacos, pezsgős üveget veszünk Samuil Weiszberger Succesor Bulev. Reg. Mária (Andrássy-tér) 5. 11028

EZERJÓFŰ gyomorelixir, páratlan hatásu szer gyomor és bél bántalmak, étvágytalanság, hányinger, felfuvottság, emésztési zavaroknál. Dr. Földes gyógyszertár Aradon. 10831

VEHET, eladhat cserélhet modern és régi műtárgyakat, képeket, szobrokat, szőnyegeket, porcellánokat, antik butorokat a Szépmüvészeti Szalonban Str. Eminescu (Deák Ferenc-utca) 29. Ortutay-palota. Bekapcsolt telefon 333. szám. 11031

SZÉP NAGY- konsul-tükör eladó Str. Russu Sirianu (Aulich Lajos-u) 15. 300

REÁLISKOLAI I., II., III. osztálybeli, valamint elemi iskolai könyvek eladók. Str. Consistoriului (Batthyány-utca) 23. I. em. jobb oldal. 520

Ellátás.

ALSÓ középiskolai tanuló teljes ellátásra elfogadtatik, ugyanott 8-ik osztályu gimnazista megfelelő oktatásban részesiti. Cim a kiadóban. 3266

KÉT iskolás fiu teljes ellátással, fürdőszoba használattal uri családnál felvesznek. Bővebbet Kelet hirlapiroda. 11074

KÉT iskolás leány teljes ellátást nyerhet. Bővebbet Klein hirlapirodában. 10503

Oktatás.

ROMÁNNYELV oktatásra két gyermek részére heti három órára lehetőleg hivatásos tanitó keresletik. Telefon 6. szám. 3269

TANÁRT, vagy tanárnőt keresek, aki egy felnőtt leánynak megfelelő dijazás mellett polgári iskola III—IV. osztályából magánórát adna. Cimet Wallinger hirdetőjébe kérek leadni. 11030

314—1921.

ÁRLEJTÉSI HIRDETMÉNY.

Arad t. h. j. f. város gazdasági széke 450 vaggon tüzifa befuvarozása iránt folyó évi augusztus hó 29-én délután 4 órakor a tanácsterem kistermében árlejtést tart. A városháza I. emeleti tanácstermében.

Kikiáltási ár: Egy vaggon fa befuvarozása a Széchenyi-malom elől az ótemető melletti fatelepre és a belvárosi megjelölendő helyekre, vaggononként 80 lei.

Bánatpénzül letendő 500 lei készpénzben vagy elfogadható értékpapirokban.

Az árverésen részt lehet venni szóbeli ajánlatokkal.

Az árlejtési fellételek a gazdasági tanácsnoknál az árlejtést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad t. h. j. f. város gazdasági székének 1921. augusztus 22-én tartott üléséből.

A gazdasági szék.

Aradváros I. ker. elöljárósága.

HIRDETMÉNY

Keresletik Bucurestibe 5 kárpitos és 5 kocsifényező. Jelentkezés 1921. augusztus hó 29-én azaz hétfőn reggel 9 órától az aradi hatósági munkaközvetitő hivatalnál. (Városháza.)

Arad, 1921. augusztus hó 26.

Pocioan,
elöljáró.

Ausztriába és Németországba vasárnap utazom, mindenféle megbizásokat vállalok. Bővebbet Kelet hirlapiroda.

Nyomatott az Aradi Nyomda Vállalat rotációs gépén. Kiadótulajdonos Aradi Nyomda Vállalat.